

Ime predpisa:

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov – seznanitev javnosti z osnutkom predpisa

Št. zadeve:

007-170/2022

Datum objave:

9. 8. 2022

Rok za sprejem mnenj in pripomb:

16. 9. 2021

e-naslov:

gp.mop@gov.si

Obrazložitev:

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov je pripravljena z namenom, da se določbe uskladijo z predpisi, ki so bili v Sloveniji sprejeti po letu 2017 in odpravijo vsebinske pomanjkljivosti in nejasnosti, ki so se izkazale pri izvajanju določb Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15 in 12/17; v nadaljevanju: nitratna uredba).

Zaradi novega Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22; v nadaljevanju: ZVO-2) sta v preambuli te uredbe popravljena sklica, in sicer sta sedaj pravni podlagi za ta predpis v drugem odstavku 18. in drugem odstavku 21. člena ZVO-2 (prej: drugi odstavek 17. in drugi odstavek 19. člena ZVO-1).

V nadaljevanju so spremembe in dopolnitve pojasnjene po posameznih členih:

1. člen:

2. člen 1.točka:

- beseda »gnojenjem« je črtana in namesto nje dodano besedilo iz prejšnje 4. točke, ki se prav tako nanaša na »vnos v tla«. S strokovnega vidika je bilo ocenjeno, da sta dva izraza, ki se nanašata na isto vsebino, nepotrebna, zato sta bili besedili dosedanje 1. in 4. točke smiselno združeni v spremenjeno 1. točko. Besedilo prejšnje 4. točke je bilo v Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09) preneseno iz 2. člena, točke (h) Direktive Sveta z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (91/676/EGS; v nadaljnjem besedilu: Nitratna direktiva).
- dodana so »organsko-mineralna gnojila« glede na funkcijske kategorije sredstev za gnojenje EU iz priloge I iz Uredbe (EU) 2019/1009 evropskega Parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 in »paša«, ker je pri letnem vnosu dušika v tla ali na tla z živinskimi gnojili treba upoštevati tudi dušik, ki ga na paši izločijo rejne živali. Gre za navezavo na 3. točko tega člena, ki določa, kaj je letni vnos dušika v tla ali na tla, v povezavi s prvim odstavkom 5. člena nitratne uredbe, ki na ravni kmetijskega gospodarstva letni vnos dušika iz živinskih gnojil omejuje na največ 170 kilogramov dušika na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi.

2. člen 6. točka:

Glede na to, da se je od uveljavitve zadnjih sprememb in dopolnitev nitratne uredbe (2017) spremenilo ali na novo uveljavilo nekaj predpisov, ki se med drugim nanašajo tudi na gnojila (Zakon o kmetijstvu, Zakon o kmetijskih zemljiščih, Uredba o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje, Uredba (EU) 2019/1009 evropskega Parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003) in glede na vprašanja, ki izhajajo iz prakse, je bil pomen izraza »organska gnojila« strokovno preverjen, popravljen in dopolnjen. Med organska gnojila sedaj štejejo:

- živinska gnojila in
- druga gnojila organskega izvora, kot so:
  - a) bioplinska gnojevka, digestat in kompost v skladu s predpisom, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata,
  - b) digestat in kompost iz rastlinskih odpadkov in živinskih gnojil, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost ali digestat uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva (na primer: kompostiranje hmelja),
  - c) blato iz čistilnih naprav v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu,
  - d) oljčne tropine in rastlinska voda v skladu s predpisom, ki ureja uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje,
  - e) tekoča in trdna organska gnojila v skladu z Uredbo EU, ki ureja določitev pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, ter
  - f) druga organska gnojila v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo (npr. žetveni ostanki).

2. člen 8. točka:

Zaradi novih tehnologij, ki se uveljavljajo pri skladiščenju in ravnanju z gnojevko, je bil strokovno preverjen in dopolnjen pomen živinskih gnojil, in sicer je med živinska gnojila sedaj dodan tudi

»separat gnojevke«. Separat gnojevke je trden del gnojevke, ki ostane po njeni separaciji. Torej gre še vedno za gnojevko, ki se ji s separacijo odvzame večji ali manjši delež trdnega dela. Kaj pomeni separacija gnojevke je posebej pojasnjeno v novi 32. točki 2. člena.

2. člen 9. točka:

Pomen mineralnih gnojil je bil dopolnjen zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2019/1009 evropskega Parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003, ki določa sredstva za gnojenje EU.

2. člen 18. točka:

Pomen tekočih organskih gnojil je bil strokovno preverjen in spremenjen tako, da je sedaj narejen sklic na 6. točko tega člena, ki določa kaj so organska gnojila, pri čemer gre v tej točki za tekočo obliko organskih gnojil.

2. člen 31. točka:

Zaradi spremembe besedila 6. točke tega člena, ki določa kaj so organska gnojila, in ker je v Uredbi o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15, 56/18 in 44/22 – ZVO-2) že določen pomen rastlinskih odpadkov, je bilo prvotno besedilo te točke nadomeščeno z novim besedilom, s katerim je pojasnjeno kaj so trdna organska gnojila. Posebej so izpostavljeni bioplinska gnojevka, digestat in separat gnojevke, ki se uvrščata med trdna organska gnojila samo v primeru, če vsak od njiju vsebuje več kot 15 % suhe snovi.

2. člen 32. točka:

V povezavi z dopolnjeno 8. točko tega člena je bila dodana nova točka, ki določa kaj je separacija gnojevke. Mehansko ločevanje tekočega in trdnega dela gnojevke ni zgolj ločevanje s pomočjo naprav, ampak gre pri tem tudi za ločevanje tekočega in trdnega dela v smislu posedanja trdnega dela gnojevke (usedline) v skladiščih živinskih gnojil.

2. člen 33. točka:

Zaradi uskladitve z Uredbo (EU) 2019/1009 evropskega Parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003, ki določa sredstva za gnojenje EU, in glede na funkcijske kategorije sredstev za gnojenje iz Priloge I iz te Uredbe (EU) je bila dodana nova točka, ki določa kaj so organsko-mineralna gnojila.

2. člen:

Prvi odstavek 8. člena: besedilo je dopolnjeno, saj gre za zahteve na kmetijskih zemljiščih v uporabi, kot to izhaja iz 20. točke tega člena. Na podlagi izsledkov strokovne naloge »Ugotavljanje izpiranja dušika zaradi zgodnjega pomladanskega gnojenja sejanega travinja s tekočimi organskimi gnojili«, ki jo je za Ministrstvo za okolje in prostor izdelal Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), je bila časovna prepoved gnojenja s tekočimi organskimi gnojili iz 1. marca premaknjena na 15. februar. Zaradi te spremembe je dosednji drugi odstavek postal brezpredmeten in je bil zato črtan, ostali odstavki pa ustrezno preštevilčeni. Podlaga za spremembo časovne prepovedi gnojenja s tekočimi organskimi gnojili v prvem odstavku izhaja iz navedene strokovne naloge KIS, in sicer:

– **Zaključki naloge na globokih tleh 2017-2019:**

Pridelek je bil prvo leto (2017) izvajanja poskusa večji pri zgodnejšem roku gnojenja, naslednji dve leti (2018 in 2019) pa pri kasnejšem roku gnojenja. Čeprav nobeno leto niso bile dokazane statistično značilne razlike, na KIS sklepajo, da obstoječe časovne prepovedi gnojenja s tekočimi živinskimi gnojili ne povzročajo izpada pridelka krme. Rezultati poskusov kažejo, da v podobnih razmerah, kot so bile v teh treh letih naloge (2017-2019), ob zgodnejšem roku gnojenja z gnojevko ne prihaja do izpiranja dušika. Vsebnost NO₃-N se z globino ni povečevala na nobenem obravnavanju. Zato na KIS ocenjujejo, da na sejanem travinju nevarnost izpiranja nitratov v podzemno vodo zaradi aplikacije tekočih živinskih gnojil pred koncem zimskih časovnih prepovedi ni nič večja kot pri kasnejšem roku gnojenja. Na KIS ugotavljajo, da so najugodnejši bruto bilančni presežek dušika dosegli leta 2017 pri gnojenju samo z gnojevko. Rezultati meritev kažejo, da pri gnojenju z dušikom izkoristimo vsaj 57 % dodanega dušika. Izkoristek dodanega dušika s pridelkom je bil v 2018 in 2019 boljši pri poznejšem roku gnojenja, leta 2017, ko so gnojili samo z gnojevko, pa pri zgodnejšem gnojenju.

– **Zaključki naloge na plitvih tleh 2020-2021:**

Obstoječe časovne prepovedi gnojenja s tekočimi organskimi gnojili v letu 2020 niso povzročile statistično značilnega izpada pridelka krme ter njene kakovosti. Pridelek sušine je bil sicer večji pri zgodnejšem spomladanskem gnojenju, vendar razlike zaradi velike variabilnosti med ponovitvami niso bile statično značilne (P=0,427). Tudi pri drugih obravnavanih parametrih kakovosti krme na KIS niso potrdili statistično značilnih razlik. Glede na specifične razmere (pomanjkanje padavin)

kaže, da v podobnih razmerah, kot so bile v letu 2020, ob zgodnejšem roku gnojenja z gnojevko ne prihaja do izpiranja dušika. Vsebnost NO₃-N se z globino ni povečevala na nobenem obravnavanju. Rezultati meritev na KIS kažejo, da so s posevkom mnogocvetne ljuljke izkoristili manj kot polovico skupnega dodanega dušika. Kljub pomanjkanju padavin je bil bruto bilančni presežek dušika ugodnejši pri poznejšem roku gnojenja.

Obstoječe časovne prepovedi gnojenja s tekočimi organskimi gnojili v letu 2021 niso povzročile izpada pridelka krme. Pridelek sušine v letu 2021 je bil minimalno večji pri kasnejšem spomladanskem gnojenju. Razlike med obravnavanjema niso bile statično značilne (P=0,78). Tudi pri drugih parametrih kakovosti krme na KIS niso potrdili statistično značilnih razlik. Glede na letošnje rezultate in izkušnje iz preteklih poskusov je odziv pridelka različen in ni odvisen zgolj od termina gnojenja z gnojevko ampak tudi od drugih dejavnikov, kot na primer vremenskih razmer in količine padavin. Glede na primanjkljaj padavin v mesecu februarju in marcu kaže, da v podobnih specifičnih razmerah, kot so bile v letu 2021 ob zgodnejšem roku gnojenja z gnojevko, ne prihaja do bistveno večjega izpiranja dušika v primerjavi s poznejšim rokom gnojenja. Vsebnost NO₃-N se z globino ni povečevala na nobenem obravnavanju. Izračun bilančnega presežka dušika kaže, da so s posevkom mnogocvetne ljuljke izkoristili več kot polovico skupnega dodanega dušika. Tako kot v nekaterih preteklih poskusih se je tudi v 2021 pokazalo, da je bila bilančni presežek dušika ugodnejši pri kasnejšem roku gnojenja.

3. člen:

Prvi in drugi odstavek 8. a člena: glede na spremenjeno 6. in 31. točko 2. člena te uredbe, kjer je sedaj določeno kaj so trdna organska gnojila, je bil popravljen besedilo prvega in drugega odstavka, in sicer je sedaj namesto naštevanja posameznih vrst organskih gnojil uporabljen enoten izraz »trdna organska gnojila. Besedilo obeh odstavkov je dopolnjeno, saj gre za zahteve na kmetijskih zemljiščih v uporabi, kot to izhaja iz 20. točke 2. člena te uredbe.

4. člen:

Prvi odstavek 11. člena: v izogib nejasnostim, kako ravnati na kmetijskih zemljiščih, ki sicer niso v uporabi (na primer: travnik, ki ni košen), je bil dopoljen prvi odstavek, kje je sedaj nedvoumno določeno, da je vnos gnojil v tla ali na tla prepovedan tudi na kmetijskih zemljiščih, ki niso v uporabi. Dodana pa je izjema, in sicer prepoved ne velja, če pride do ponovne uporabe teh kmetijskih zemljišč oziroma trenutno zaraščenih kmetijskih zemljišč za kmetijsko pridelavo.

Četrti odstavek 11. člena: zaradi uskladitve z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu, ki je v prvem odstavku č28.b člena določil kaj je gnojenje, je namesto »vnos gnojil« sedaj uporabljen izraz »gnojenje«.

5. člen:

Peti odstavek 12. člena: zaradi opozoril s terena in inšpekcijskih služb, da prihaja v zvezi z dosedanjim besedilom tega odstavka do težav pri njegovem razumevanju in izvajanju, je bilo besedilo glede na namen te določbe ponovno strokovno preverjeno in dopolnjeno. Dosedanja in novo predlagana določba ne urejata izjeme za skladiščenje živinskih gnojil neposredno na kmetijskih zemljiščih. Edini namen te določbe je zagotoviti podlago za lažjo tehnično izvedbo gnojenja (npr. transport uležanega hlevskega gnoja do kmetijskih zemljišč v uporabi in nato njegovo naknadno razvažanje s trosilnikom hlevskega gnoja), vendar je tudi pri tem treba zadostiti naslednjim zahtevam:

- začasno se lahko pred njegovo zagotovo uporabo shrani samo uležan hlevski gnoj,
- shrani se ga lahko izključno na kmetijskem zemljišču v uporabi,
- kmetijsko zemljišče v uporabi ne sme biti nagnjeno k površinskim vodam,
- kmetijsko zemljišču v uporabi ne sme biti na poplavnem območju ali na zemljišču, na katerem lahko zastaja voda,
- uležan hlevski gnoj se lahko začasno shrani za največ dva meseca,
- uležanega hlevskega gnoja se na istem mestu kmetijskega zemljišča v uporabi ne sme ponovno shraniti najmanj dve leti,
- uležanega hlevskega gnoja, ki je pred njegovo uporabo že shranjen na kmetijskem zemljišču v uporabi, se ne sme prestaviti na drugo mesto, in
- začasno shranjen uležan hlevski gnoj mora biti od tekočih in stoječih voda oddaljen najmanj 25 metrov.

Če se hlevski gnoj pred njegovo zagotovo uporabo začasno shrani na kmetijskem zemljišču, ki ni kmetijsko zemljišče v uporabi, je to prekršek v pristojnosti kmetijske inšpekcije. Če se ga shrani izven

kmetijskih zemljišč, se to šteje za nedovoljeno puščanje in odmetavanje odpadkov v okolju (26. člen ZVO-2).

Šesti odstavek 12. člena: zaradi poenotenja uporabljenih izrazov je bila beseda »odlaganje« nadomeščena z besedo »shranjevanje«.

Osmi odstavek 12. člena: zaradi opozoril s terena, da prihaja v zvezi z dosedanjim besedilom tega odstavka do težav pri njegovem razumevanju in izvajanju, je bilo besedilo glede na namen te določbe ponovno strokovno preverjeno in dopolnjeno. Zaradi večje jasnosti je bilo besedilo prvega stavka dopolnjeno, in sicer, da se rejne živali ves čas paše, ki traja osem mesecev ali več, ne vračajo v hleve. Samo v tem primeru skladiščnih zmogljivosti, ki jih določa preglednica 3 iz Priloge 1 nitratne uredbe, ni treba zagotavljati. Še vedno pa ostaja v veljavi zadnji stavek tega odstavka, torej je treba za vsak mesec bivanja živali v hlevu zagotoviti četrtno zmogljivosti, ki so določene v preglednici iz Priloge 1 te uredbe.

Nov trinajsti odstavek 12. člena: zaradi posebnih značilnosti hlevskega gnoja iz globokega nastilja, ki nastaja pri reji drobnice, je mnenje stroke, da ob pravilnem ravnanju pri skladiščenju takega gnoja neposredno na kmetijskem zemljišču v uporabi ne prihaja do spiranja izcedkov iz tega gnoja v vode. Na podlagi strokovnega predloga je bil člen dopolnjen z novim odstavkom, ki določa posebne zahteve za skladiščenje hlevskega gnoja drobnice iz globokega nastilja na kmetijskem zemljišču v uporabi, in sicer:

- gnoj iz globokega nastilja drobnice se lahko skladišči na kmetijskem zemljišču v uporabi do največ dvanajst mesecev z obvezno menjavo lokacije vsako leto,
- gre izključno za gnoj iz globokega nastilja,
- gnoj se mora nalagati v kup, katerega skupna prostornina je enaka ali manjša kot 30 m³,
- kup gnoja mora biti v celoti prekrit z nepoškodovano ponjavo, ki je sicer lahko polpropustna, vendar mora večina padavinske vode z nje odteči,
- ponjava, s katero je kup gnoja pokrit, mora biti obtežena ali kako drugače pritrjena k tlom, da veter kupa ne more razkriti,
- kup gnoja mora biti oblikovan in prekrit najpozneje v dveh mesecih od začetka dovažanja gnoja,
- kup gnoja mora biti oblikovan tako, da se na ponjavi, s katero je prekrit, ne nabira deževnica,
- kup gnoja mora biti od stoječih ali tekočih voda oddaljen najmanj 25 m,
- kup gnoja mora biti oddaljen več kot 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim, in
- kup gnoja ne sme biti lociran na strmem zemljišču, na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda.

Dosedanji trinajsti odstavek, ki postane štirinajsti odstavek 12. člena: zaradi novega vrinjenega trinajstega odstavka je bilo treba v besedilu dosedanjega trinajstega odstavka, ki je sedaj štirinajsti odstavek, spremeniti in dopolniti sklicevanje na odstavke tega člena.

Nov petnajsti odstavek 12. člena: s terena so prišla opozorila, da se na kmetijskih gospodarstvih pojavljajo posebni načini reje živali v hlevih, kjer poleg hlevskega gnoja nastajata tudi gnojnica in gnojevka in to pri vrstah rejnih živali, za katere najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za gnojnico in gnojevko v Preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe niso določene. Preglednica 3 iz Priloge 1 te uredbe je bila pripravljena ob upoštevanju najbolj pogostih načinov reje živali v Sloveniji. To pa ne pomeni, da kmetijskim gospodarstvom, ki se ukvarjajo s posebno rejo živali, pri kateri nastajajo različne vrste živinskih gnojil, torej tudi gnojnica in gnojevka, ni treba zagotavljati skladišč, ustrezne zmogljivosti, čeprav v Preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za gnojnico in gnojevko niso določene. V izogib nejasnostim je bil zato dodan novi petnajsti odstavek, ki ureja zmogljivost skladišč za živinska gnojila tudi za posebne načine reje živali.

Nov šestnajsti odstavek 12. člena: ker je s to spremembo nitratne uredbe med živinska gnojila (8. točka 2. člena) dodan tudi separat gnojevke in pojasnjeno, kaj je separacija gnojevke (32. točka 2. člena), je bil v ta člen dodan nov šestnajsti odstavek, ki določa, da je treba zagotoviti skladiščne zmogljivosti tudi za separat gnojevke, pri čemer se zato lahko zmanjša zmogljivost skladišča za gnojevko, ki bi bila sicer potrebna glede na zahteve preglednice 3 iz Priloge 1 te uredbe. Dodana je tudi zahteva, da mora skupna zmogljivost obeh skladišč, za gnojevko in separat gnojevke, zadostiti najmanjšim potrebnim zmogljivostim skladišč za gnojevko iz preglednice 3 iz Priloge 1 te uredbe za

najmanj šestmesečno skladiščenje oziroma za najmanj štirimesečno skladiščenje na območju katastrskih občin iz Priloge 2 te uredbe.

Dosedanji štirinajsti odstavek 12. člena: urejeno je bilo preštevilčenje in je ta odstavek postal sedemnajsti odstavek.

Nov osemnajsti odstavek 12. člena: v izogib nejasnostim je dodana zahteva, da je na kmetijskih zemljiščih, ki niso v uporabi, kmetijskih zemljiščih v zaraščanju, nerodovitnih in vodnih zemljiščih, gozdnih zemljiščih ter priobalnih zemljiščih in na območju okoli objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, in zanj še ni določen vodovarstveni režim (11. člen te uredbe) prepovedano začasno shranjevanje in skladiščenje živinskih gnojil.

6. člen:

Drugi odstavek 13. člena: zaradi pravilnega izračuna letnega vnosa dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto kmetijskih zemljišč, ki je lahko največ 250 kg N/ha, je bilo dodano, da ta letni vnos dušika ne sme biti presežen na posamezni enoti kmetijskega zemljišča, vendar samo na delu, ki se gnoji.

Nov četrti odstavek 13. člena: Zaradi pravilnega izračuna letnega vnosa dušika iz organskih gnojil, ki niso živinska gnojila, na posamezno enoto kmetijskih zemljišč, ki se gnoji in ki je lahko največ 250 kg N/ha, je bilo dodan nov odstavek, ki določa, katere podatke za izračun se pri tem upošteva.

Dosedanji četrti odstavek 13. člena: urejeno je bilo preštevilčenje in je ta odstavek postal peti odstavek.

7. člen:

Prvi odstavek 22.člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09): Zaradi zaznanih nejasnosti na terenu je bilo popravljeno in dopolnjeno besedilo prehodne določbe iz leta 2009. Prehodna določba se nanašala na zmogljivosti skladišč za živinska gnojila, za katere določbe 12. člena nitratne uredbe ne veljajo, če je bilo skladišče za živinska gnojila zgrajeno v skladu s predpisi, veljavnimi pred uveljavitvijo nitratne uredbe iz 2009, torej v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) in Pravilnikom za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04). Prehodna določba nima časovnih omejitev in je zato še vedno veljavna, vendar pa velja samo v primeru, da se stalež rejnih živali po uveljavitvi nitratne uredbe iz 2009 ni povečal in je bilo skladišče za živinska gnojila zgrajeno v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) in Pravilnikom za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04). Če se je stalež rejnih živali na kmetijskem gospodarstvu po uveljavitvi nitratne uredbe iz 2009 povečal, ta prehodna določba za to kmetijsko gospodarstvo ne velja več in mora zato skladiščne zmogljivosti prilagoditi glede na zahteve iz 12. člena nitratne uredbe.

8. člen:

Preglednica 2 iz Priloge 1: v opombi z »*« je na koncu dodan nov stavek, v katerem je sedaj pojasnjeno, da za bioplinsko gnojevko veljajo enake vrednosti kot so v preglednici določene za gnojevko, za separat gnojevke pa enake vrednosti kot so v preglednici določene za hlevski gnoj.

Preglednica 3 iz Priloge 1: dodana je nova opomba »****«, v kateri je pojasnjeno, da so najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za šestmesečno skladiščenje živinskih gnojil oziroma za štirimesečno skladiščenje živinskih gnojil na območju katastrskih občin iz Priloge 2 te uredbe določene za najbolj pogoste načine reje živali v Sloveniji.

9. člen:

Priloga 3: s terena in inšpekcijskih služb so prišla opozorila, da prihaja do nerazumevanja pri izpolnjevanju obrazca iz te priloge in dokazovanju, ali so bili viški živinskih gnojil dejansko oddani oziroma prodani v skladu z zahtevami te uredbe, kot posebej problematična se izkazuje prodaja različnih oblik živinskih gnojil na trgu fizičnim osebam. Na podlagi teh opozoril je bila v obrazcu v razdelku z naslovom »Oddajam živinska gnojila in izjavljam, da sem/bom presežke živinskih gnojil dodana nova opomba (**), iz katere je sedaj jasno razvidno, da mora imeti kmetijsko gospodarstvo, ki prodaja živinska gnojila v različnih oblikah na trgu, izpolnjen obrazec iz te priloge, ki mu mora biti

priloženo tudi dokazilo o prodaji (račun, dobavnica ...). Samo v tem primeru (izpolnjen obrazec s priloženim dokazilom o prodaji) podpis prejemnika živinskih gnojil na obrazcu iz te priloge ni potreben.

10. člen:

Prehodna določba: določba se nanaša na določitev prehodnega obdobja za začetek uporabe teh sprememb in dopolnitev za postopke, ki se izvajajo na podlagi predpisa, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike, predpisa, ki ureja pravila o pogojenosti, in predpisa, ki ureja ukrep kmetijsko okoljska podnebna plačila in ukrep ekološko kmetovanje iz Strateški načrt skupne kmetijske politike Republike Slovenije za obdobje 2023 – 2027. Prehodno obdobje bo določeno, ko bo opravljena notifikacija teh sprememb in dopolnitev pri Evropski komisiji. V kolikor bo postopek notifikacije in sprejema te uredbe končan do konca tega leta, določitev prehodnega obdobja ni potrebno.

11. člen:

Končna določba: določba se nanaša na rok, v katerem stopijo spremembe in dopolnitve v veljavo.

Na podlagi drugega odstavka **18.** člena in drugega odstavka **21.** člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. **44/22**) ter za izvrševanje 4. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17 in 44/22) in 20. člena Zakona o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 110/02 – ZGO-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 ZdZPKG in 45/15) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO
o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

1. člen

V Uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15 in 12/17) se v 2. členu v 1. točki besedilo spremeni tako, da se glasi:

»1. vnos dušika v tla ali na tla **je vnos dušika z nanašanjem na površino ali injeciranjem v tla, vnašanjem pod površino tal ali mešanjem s površinskimi plastmi tal** z organskimi, mineralnimi **ali organsko-mineralnimi gnojili, s pašo**, z namakanjem in z drugimi snovmi, ki vsebujejo dušik in se izraža v masnih enotah na površino tal;«.

V 4. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»4. gnojenje je agrotehnični ukrep v skladu s predpisom, ki ureja kmetijstvo;«.

V 6. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»6. organska gnojila so živinska gnojila in druga gnojila organskega izvora, kakor so bioplinska gnojevka, digestat in kompost v skladu s predpisom, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata, digestat in kompost iz rastlinskih odpadkov in živinskih gnojil, ki nastajajo v kmetijstvu, če zanje ne veljajo zahteve iz predpisa, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata, blato iz čistilnih naprav v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu, oljčne tropine in rastlinska voda v skladu s predpisom, ki ureja uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje, tekoča in trdna organska gnojila v skladu z Uredbo EU, ki ureja določitev pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, ter druga organska gnojila v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.«.

V 8. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»8. živinska gnojila so hlevski gnoj, gnojevka, **separat gnojevke**, gnojnica in izločki, ki jih živali izločijo na paši. Hlevski gnoj so iztrebki **in urin** rejnih živali, pomešani **z nastiljem**. Gnojevka so iztrebki **in urin** rejnih živali, **ki so ali niso pomešani z manjšo količino nastilja in vode. Za gnojevko šteje tudi gnojevka, ki se ji s separacijo gnojevke odvzame večji ali manjši delež trdnega dela. Separat gnojevke je trden del gnojevke, ki ostane po njeni separaciji.** Gnojnica je mešanica **urina** rejnih živali z vodo in snovmi, ki nastanejo zaradi naravne presnove ter odcednih voda iz gnojišč. Med živinska gnojila se uvršča tudi ostanek proizvodnje bioplina (bioplinska gnojevka ali digestat), če so bili za proizvodnjo bioplina uporabljeni tudi hlevski gnoj, gnojevka ali gnojnica;«.

V 9. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»9. mineralna gnojila so gnojila v skladu s predpisom, ki ureja mineralna gnojila in **anorganska gnojila v skladu z Uredbo EU, ki ureja določitev pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu;**«.

V 18. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»18. tekoča organska gnojila so organska gnojila iz 6. točke tega člena, če so v tekoči obliki;«.

V 31. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»31. trdna organska gnojila so organska gnojila iz 6. točke tega člena, če so v trdni obliki, pri čemer morajo bioplinska gnojevka, digestat ali separat gnojevke vsak vsebovati več kakor **15** odstotkov suhe snovi.«.

Za 31. točko se doda nova 32. točka, ki se glasi:

»32. separacija gnojevke je mehansko ločevanje tekočega in trdnega dela gnojevke, pri čemer nastaneta gnojevka z zmanjšano vsebnostjo suhe snovi in separat gnojevke;«

Za novo 31. točko se doda nova 33. točka, ki se glasi:

»33. organsko-mineralna gnojila so gnojila v skladu s predpisom, ki ureja organska gnojila, organsko-mineralna gnojila in anorganska gnojila v skladu z Uredbo EU, ki ureja določitev pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu.«.

2. člen

V prvem odstavku 8. člena se za besedo »zemljiščih« doda besedilo »v uporabi«. Besedilo »1. marca« se nadomesti z besedilom »15. februarja«.

Drugi odstavek se črta. Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo drugi, tretji in četrti odstavek.

(Čistopis: (1) Gnojenje s tekočimi organskimi gnojili je na kmetijskih zemljiščih v uporabi prepovedano od 15. novembra do 15. februarja.)

3. člen

Besedilo prvega in drugega odstavka 8.a člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Gnojenje s **trdnimi organskimi gnojili** je na kmetijskih zemljiščih **v uporabi** prepovedano od 1. decembra do 15. februarja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je gnojenje s **trdnimi organskimi gnojili** na kmetijskih zemljiščih **v uporabi** z zeleno odejo v katastrskih občinah, določenih v Prilogi 2 te uredbe, prepovedano od 15. decembra do 15. januarja, na kmetijskih zemljiščih **v uporabi** brez zelene odeje pa od 1. decembra do 1. februarja.«.

4. člen

Besedilo prvega odstavka 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vnos gnojil v tla ali na tla je prepovedan **na kmetijskih zemljiščih, ki niso v uporabi**, in na kmetijskih zemljiščih v zaraščanju, **razen če v obeh primerih pride do ponovne uporabe kmetijskih zemljišč za kmetijsko pridelavo**, ter na nerodovitnih in vodnih zemljiščih.«.

V četrtem odstavku se besedilo »prepovedan vnos gnojil« nadomesti z besedilom »prepovedano gnojenje«.

*(Čistopis: (4) Ob vodotokih je prepovedano **gnojenje** na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini, določeni z zakonom, ki ureja vode.*

5. člen

Peti odstavek 12. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Uležan hlevski gnoj se lahko pred njegovo zagotovo uporabo začasno shrani na kmetijskem zemljišču v uporabi za največ dva meseca. Kmetijsko zemljišče v uporabi, na katerem se lahko začasno shrani uležan hlevski gnoj, ne sme biti na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda in ne sme biti nagnjeno k površinskim vodam. Začasno shranjen uležan hlevski gnoj mora biti od tekočih ali stoječih voda oddaljen najmanj 25 m. Uležanega hlevskega gnoja, ki je pred njegovo uporabo že shranjen na kmetijskem zemljišču v uporabi, se ne sme prestaviti na drugo mesto, prav tako se ga v roku dveh let ne sme ponovno začasno shraniti na istem mestu kmetijskega zemljišča v uporabi.«.

V šestem odstavku se beseda »odlaganje« nadomesti z besedo »shranjevanje«.

(Čistopis: (6) Začasno **shranjevanje** uležanega hlevskega gnoja je prepovedano v razdalji 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim.

V osmem odstavku se za besedilom »ali več« doda besedilo »in se ves čas paše ne vračajo v hleve«.

(Čistopis: (8) Pri reji živali, ki se pasejo osem mesecev ali več **in se ves čas paše ne vračajo v hleve**, ni treba zagotavljati skladiščnih zmogljivosti, ki jih določa preglednica 3 iz Priloge 1 te uredbe. V tem primeru je treba za vsak mesec bivanja živali v hlevu zagotoviti četrtno zmogljivosti, ki so določene v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe.)

Za dvanajstim odstavkom se doda nov trinajsti odstavek, ki se glasi:

»(13) Ne glede na prvi in peti odstavek tega člena se lahko hlevski gnoj iz reje drobnice skladišči na kmetijskem zemljišču v uporabi do največ dvanajst mesecev z obvezno menjavo lokacije vsako leto, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- gre za hlevski gnoj iz reje drobnice iz globokega nastilja,
- se hlevski gnoj iz prejšnje alineje nalaga v kup, katerega skupna prostornina je enaka ali manjša kot 30 m³,
- je kup v celoti prekrit z nepoškodovano ponjavo, ki je lahko polpropustna, pri čemer mora večina padavinske vode z nje odteči,
- je ponjava, s katero je kup prekrit, obtežena ali kako drugače pritjena k tlom, da je onemogočeno razkritje kupa zaradi vetra,
- je kup oblikovan in prekrit najpozneje v dveh mesecih od začetka dovažanja gnoja iz prve alineje tega odstavka,
- je kup oblikovan tako, da se na ponjavi, s katero je prekrit, ne nabira deževnica,
- je kup oddaljen od stoječih ali tekočih voda najmanj 25 m,
- je kup oddaljen več kot 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta ni določen vodovarstveni režim,
- kup ni na strmem zemljišču, na poplavnem zemljišču ali zemljišču, na katerem lahko zastaja voda.«.

V dosedanjem trinajstem odstavku, ki postane štirinajsti odstavek, se besedilo spremeni tako, da se glasi:

»(14) Prostornina skladišč iz **dvanajstega in trinajstega odstavka tega člena**, ki so urejena v skladu z zahtevami **dvanajstega in trinajstega odstavka tega člena**, se upošteva pri preverjanju najmanjših potrebnih zmogljivosti skladišč za živinska gnojila, kot jih določa tretji odstavek tega člena.«.

Za novim štirinajstim odstavkom se doda nov petnajsti odstavek, ki se glasi:

»(15) Ne glede na tretji in deveti odstavek tega člena mora biti zagotovljena zmogljivost skladišč za tekoča živinska gnojila tudi, če gre za poseben način reje, pri katerem nastajata gnojnica ali gnojevka tudi pri vrstah in kategorijah rejnih živali, za katere najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za gnojnico in gnojevko v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe niso določene. V tem primeru se zahtevana zmogljivost skladišč za živinska gnojila določi ob smiselni uporabi prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena tako, da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode in tal.«.

Za novim petnajstim odstavkom se doda nov šestnajsti odstavek, ki se glasi:

»(16) Ne glede na tretji odstavek tega člena je lahko zmogljivost skladišča za gnojevko tudi manjša, kot je določeno v preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe, če se na kmetijskem gospodarstvu izvaja separacija gnojevke. Pri tem je treba zagotoviti skladiščne zmogljivosti za separat gnojevke, pri čemer mora skupna zmogljivost skladišč za gnojevko in separat gnojevke zadostiti najmanjšim potrebnim zmogljivostim za gnojevko iz preglednice 3 iz Priloge 1 te uredbe za najmanj šestmesečno skladiščenje oziroma za najmanj štirimesečno skladiščenje na območju katastrskih občin iz Priloge 2 te uredbe.«.

Za dosedanjim štirinajstim odstavkom, ki postane sedemnajsti odstavek, se doda nov osemnajsti odstavek, ki se glasi:

»(18) Začasno shranjevanje in skladiščenje živinskih gnojil je prepovedano na zemljiščih iz prvega, drugega in četrtega odstavka 11. člena te uredbe ter območju iz tretjega odstavka 11. člena te uredbe.«.

6. člen

V drugem odstavku 13. člena se za besedo »zemljišč« doda vejica in besedilo »ki se gnoji,«.

(Čistopis: (2) Letni vnos dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč, ki se gnoji, ne sme presegati 250 kg N/ha.)

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Pri izračunu letnega vnosa dušika iz organskih gnojil na posamezno enoto rabe kmetijskih zemljišč, ki se gnoji, in niso živalska gnojila iz prejšnjega odstavka, se upoštevajo podatki o:

- izračunanem deležu dušika iz deklaracije ali specifikacije, če gre za organska gnojila v skladu s predpisom, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata;
- vsebnosti dušika, če gre za oljčne tropine in rastlinsko vodo iz predpisa, ki ureja uporabo oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje;
- vsebnosti dušika v organskem gnojilu iz izsledkov analiz, če ne gre za organska gnojila iz prve ali druge alineje tega odstavka, in so te na voljo.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

7. člen

V 22. členu, ki se nanaša na prehodne določbe Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09), se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Določbe glede zmogljivosti skladišč za **živalska gnojila** iz **tretjega** odstavka 12. člena te uredbe se ne uporabljajo, **če se stalež rejnih živali po uveljavitvi te uredbe ni povečal** in je bilo pred uveljavitvijo te uredbe skladišče za **živalska gnojila** zgrajeno v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) in Pravilnikom za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04).«.

8. člen

V preglednici 2 iz Priloge 1 te uredbe se v opombi z oznako »*« za zadnjim stavkom doda nov stavek, ki se glasi:

»Za bioplinsko gnojevko veljajo enake vrednosti kot so v preglednici določene za gnojevko, za separat gnojevke pa enake vrednosti kot so v preglednici določene za hlevski gnoj.«.

V preglednici 3 iz Priloge 1 te uredbe se doda nova opomba z oznako »****«, ki se glasi:

»**** Najmanjše potrebne zmogljivosti skladišč za šestmesečno skladiščenje živalskih gnojil oziroma za štirimesečno skladiščenje živalskih gnojil na območju katastrskih občin iz Priloge 2 te uredbe so določene za najbolj pogoste načine reje živali v Sloveniji.«.

9. člen

V prilogi 3 te uredbe se v obrazcu razdelek z naslovom »Oddajam živalska gnojila in izjavljam, da sem/bom presežke živalskih gnojil:« spremeni tako, se glasi:

»

Oddajam živalska gnojila in izjavljam, da sem/bom presežke živalskih gnojil:	
	oddal drugemu nosilcu kmetijskega gospodarstva
	odstranil v skladu s predpisi o ravnanju z odpadki*
	prodal v različnih oblikah na trgu**

*V tem primeru KMG-MID prejelnika ni potreben.

** Če je izpolnjenemu obrazcu priloženo dokazilo o prodaji, podpis prejelnika ni potreben.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

10. člen

Ta uredba se za postopke, ki se izvajajo na podlagi predpisa, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike, predpisa, ki ureja pravila o pogojenosti, in predpisa, ki ureja ukrep kmetijsko okoljska podnebna plačila in ukrep ekološko kmetovanje iz Strateški načrt skupne kmetijske politike Republike Slovenije za obdobje 2023 – 2027, začne uporabljati .... *(rok bo določen naknadno, odvisno od trajanja notifikacije tega predpisa pri Komisiji).*

11. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-170/2022
Ljubljana, dne 2022
EVA 2022-2550-0060

Uroš Brežan
minister
za okolje in prostor